

EGERCSEHI

Településképi Arculati

Kézikönyv

(Tervezet)

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés, köszöntő.....	3 o.
2./A település bemutatása, sajátosságai, története	4 o.
3./ Általános településkép, településkarakter	6 o.
4./ A településkép minőségi formálására vonatkozó ajánlások: - utcák, terek, közparkok, közterek	8 o.
5./ Épületek, építészeti vázlatok (ajtók, ablakok, tornácok, anyaghasználat, homlokzatépítés, kerítés, kert)	20 o.
6./ Jó példák: sajátos építményfajták, egyéb műszaki berendezések.....	24 o.
7./ Emlékeink	26 o.
8. Mellékletben	
- 1./ Egercsehi országos ökológiai hálózat-ökológiai folyosó,	
- 2./ Egercsehi tájvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület övezet	
-3./ Adatszolgáltató táblázat	

Készítette: Barta Judit – Egercsehi Községi Önkormányzat (Egri u.8.)

1./ Bevezetés, köszöntő

A településkép védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény legfontosabb gyakorlati megvalósulást segítő eszköze a Településkép Arculati Kézikönyv.

E törvény alapján készült el Egercsehi Község Településképi Arculati Kézikönyve, mely hozzájárul a régi és új épületeink képének megalkotásához, természeti kincseink megvédéséhez.

Az útmutató a szépségében rejlő értéket megőrző, erőforrásaival okosan gazdálkodó, innovációs lehetőségei hatékonyan kihasználó településfejlesztéshez település szépítéshez nyújt hathatós segítséget.

2./A település bemutatása, sajátosságai, története

Egercsehi fekvése

Egercsehi, Heves megye északi részén az Ózd-Egercsehi medencében, a Bükk-vidék területén, Egertől északra 23 km-re található helység. Közúton (25-ös főút) közelíthető meg, a legközelebbi vasútállomás az Eger-Putnok vasútvonalon Szarvaskő. Eger és Egercsehi között autóbuszjárat közlekedik. A falu közelében ered a Villó patak. Természetes növényzetét cseres tölgyesek, bükkösök alkotják. A falu jellege szerint részben patak menti, részben út menti település, a községtől keletre dombon álló templommal, északi részén kúriával és tőle különállóan elterülő bányateleppel.

Története:

Egercsehit 1285-ben említi először egy oklevél terra Cheh alakban, a Baksa nemzetiség birtokában, és ezen a néven maradt egészen 1903-ig. Ekkor vette fel földrajzi helyzetére utaló Eger nevet. 1285-ben Baksa Simon fia Dénes a Zempléni Vily faluért elcserélte. 1546-1549 között köznemesek birtoka. Eger 1552. évi ostroma idején a törökök elpusztították és csak 1564-ben kezdett újra benépesülni.

1791. augusztus 23-án villámcsapás miatt az egész község leégett. 1820 körül birtokos lett itt Beniczky Márton, majd Tamás, akitől unokaöccse Zsigmond örökölte a birtokot, s felépítette a Beniczky-kastélyt. Rajta kívül a 19.század első felében az Eszenyi, Losonczy és Sütő családok is szereztek itt apróbb birtokrészeket.

A XIX-XX. században fontos szerepet játszott a Beniczky dinasztia az észak-hevesi térségben, így Egercsehiben is.

Közéleti tevékenységük mellett megélhetést biztosítottak a földművelésben, mezőgazdaságban, erődgazdaságban dolgozók számára. A szénbánya megnyitása is a nevükhöz fűződik

A Beniczky dinasztia Turóc vármegyei eredetű család. Beniczky Zsigmond örökség útján jutott a birtokaihoz Egercsehiben a XIX. században, ugyanis feleségének családi birtokai voltak itt.

Beniczky Zsigmond fiai Pál és György a gazdaság fejlesztésére, modernizálására törekedtek. Beniczky György 1906-ban kezdte meg a szén kiaknázását.

A 20. század első felében a település profilja teljesen megváltozott a kőszén megjelenésével. Beniczky György, az akkori földbirtokos nevéhez fűződik a bányauzem megnyitása, amely Heves megye egyetlen mélyművelésű és egyben legnagyobb szénbányája lett, amely Észak-Magyarország egyik legjobb minőségű szenét adta.

A bánya 1990-ben bezárásra került, amely a környéken lakók munkalehetőségét nagy mértékben csökkentette.

Testvértelepülésünk Románia, Hargita megye, Homoródújfalú (2016.02.14-től)

3./ Általános településkép, településkarakter

Településkép sajátosságai

Egercsehi község településképi arculatának alakításában meghatározó volt a XX. században virágzó bányászat kiteljesedése.

Ekkor épült fel a Pataksor a bányász kolónia, amely jelentősen négy lakást foglalt magába, közös falakkal, tetővel, viszonylag kis alapterülettel, szűk utcával a kolónia a bányászok lakhatását biztosította, a lakásokon kívül az épületek nagysága egyéb tevékenység végzésére nem volt alkalmas, pl. állattartás.

Az eredetileg Bányatelep munkásainak kialakított szállások nagyon egyszerű körülményekkel készültek legalább 100 évvel ezelőtt. A szoba-konyhás lakások picik és hozzájuk zsebkendőnyi telkek tartoznak. A látható kép egy sűrű beépítésű munkásnegyed, aminek korjelző, kortörténeti értéke van, de kicserélődött népességgel.

A falu ezen része a bányatelep másik jellemző területén kétlakásos épületek létesültek, szintén bányászlakásokként funkcionáltak. Ezek nagyobb alapterületen, tágasabbak voltak, de jelelemzőjük, a közös tűzfal és a tetőszerkezet.

A településen a Petőfi, a Május 1, a Csákány utca, jellemzően ilyen módon épült be.

Ezeket a lakóházakat egyszerű kerítés választotta el egymástól.

A kerítést drótfonatból készítették egy szilárd alapra tervezték, de a magasságuk még a tömör kerítéseknek sem érte el a 3,5m-es magasságot.

Az építési mód jellemzően telekhatáron álló, sátoztetős lakások alakultak ki.

A hegyes-völgyes táj viszonylag szűk és kicsi belterületi ingatlanok kialakulását tették lehetővé. A község belvízelvezetését a bánya oldotta meg 1990-ig.

A belvizek elfolyását a kikövezett csapadékelvezető rendszer biztosította, mely folyton a településen keresztül folyó patakba történt a csapadékvíz elfolyása.

A csapadékvíz elvezetése kiépített rendszere felújításra szorul, mert az idő vasfoga nyomokat hagyott a rendszer állományában.

Közfintézményeink:

- Egercsehi Községi Önkormányzat,
- Egercsehi Napköziotthonos Óvoda,
- Zrínyi Ilona Általános Iskola,
- Gyógyszertár,
- Egészség ház – orvosi rendelő,
- Korona Takarékszövetkezet,
- Posta,
- Kultúrház.

Kiszolgáló egységek:

- COOP Abc.,
- András Söröző,
- Privát – vegyes kisbolt,
- Spórolhat – vegyes kisbolt,
- Pékség

4./ A településkép minőségi formálására vonatkozó ajánlások: utcák, terek, közparkok, közterek

A település sajátosságai

Egercsehi község bányatelepi részén túl egy domb választja el a község magját képező „ó-falut”. A két településrész távolsága kb. 2,8km.

A falu tipikus bükk-i település, a tájképhez képest viszonylag „nagy” belterülettel rendelkező parasztházak épültek. Mára a lakóházak 20-25 %-a nem lakott, az idősebb nemzedék kihalását követően, a fiatalabb nemzedék elköltözése következtében lakhatalanná váltak.

Ez a két ok, valamint a munkahelyek helyi hiánya az ingatlanok forgalmi értékét rendkívül alacsony szintre vitte le.

A falusi építésformára is jellemző a telekhatárra történő építkezés, a tornácos kivitel és a lakások (rég-i parasztlakások) három, illetve négy osztalék kivitelezése. Az utcafrontról nézve a telek hosszanti irányába épültek a lakások a melléképületekkel kiegészülve. A tetők jellemzően sátortetős kivitelben készültek.

Egercsehi Községi Önkormányzat (Egri u. 8.)

Egercsehi Buszmegálló (Bányász tér)

Zrínyi Ilona Általános Iskola (Petőfi Sándor út 6.)

Egercsehi Napköziotthonos Óvoda (Ady Endre út 11.)

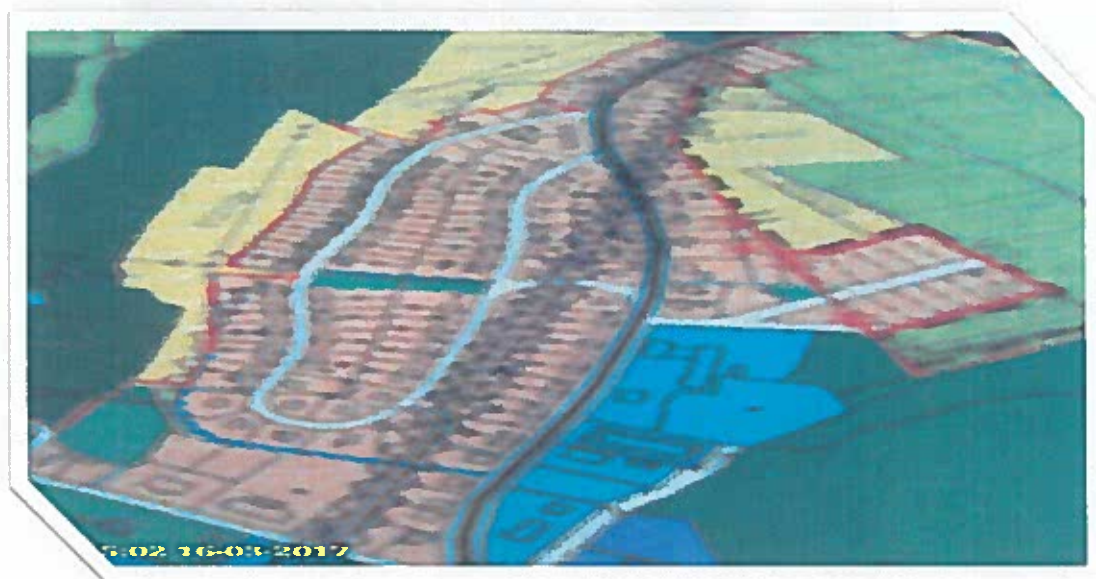

Gyógyszertár (Ady Endre út 5.)

Közparkok:

(Csákány út- Május 1. út – Petőfi Sándor út)

(Petőfi Sándor út – jellemzően 2 családos házak)

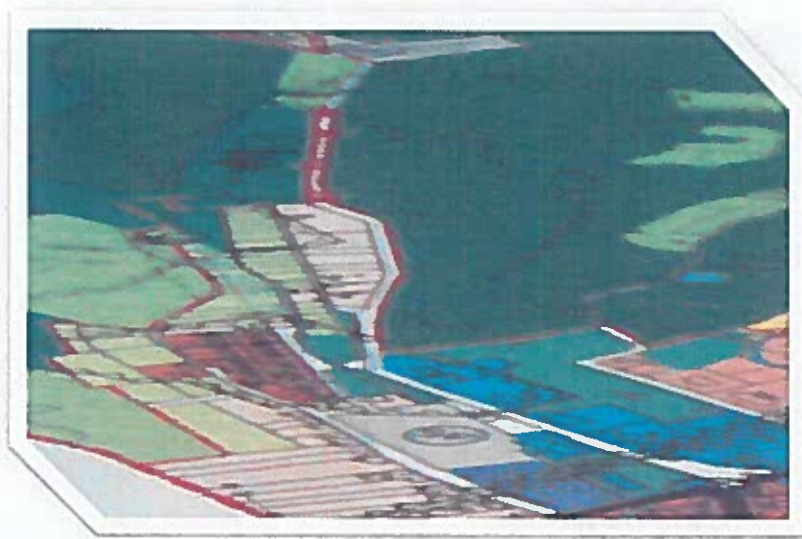
Elhunyt bányászaink emlékére

Olvasó nő szobor (Jókai út)

(Ady Endre út, Felsőtelep)

Futballpálya:

Egercsehi Római Katolikus Templom (1944)

Bányász Emlékmű – a Beniczky György Emlékparkban

(Egri út)

(Egri út – jellemzően 4 családos házak)

Ófalu (Kossuth út)

I.világháborús elhunytak emlékműve (Ófalu, Kossuth u.)

Trianon emlékhely a falu határában:

5./ Épületek, építészeti vázlatok

(ajtók, ablakok, tornácok, anyaghasználat, homlokzatépítés, kerítés, kert)

„Ablak történetünk”

Egri út – bányászlakás még meglévő eredeti, sokszemű osztott ablak

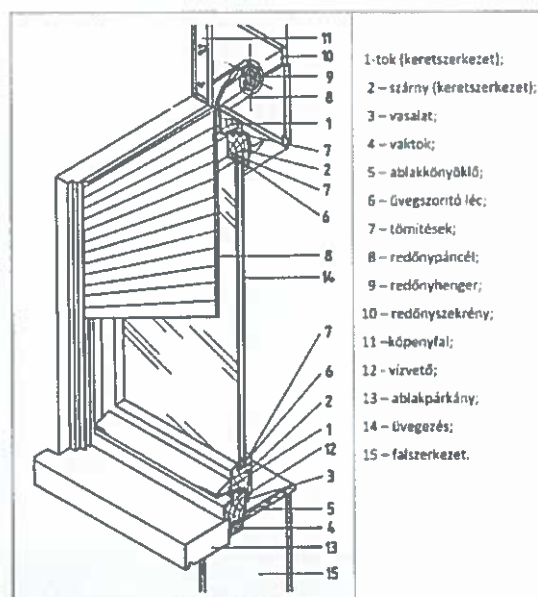
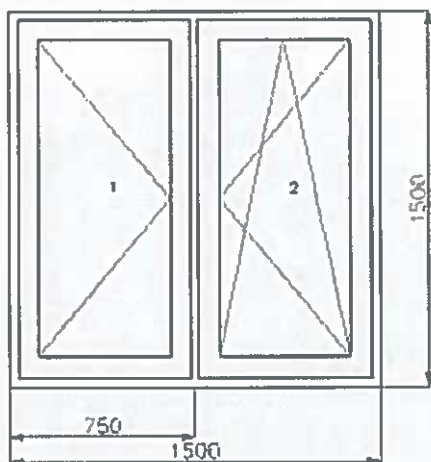

Kossuth L.u. – pallótokos, kapcsolt gerébtokos, íves tokosztós ablakok

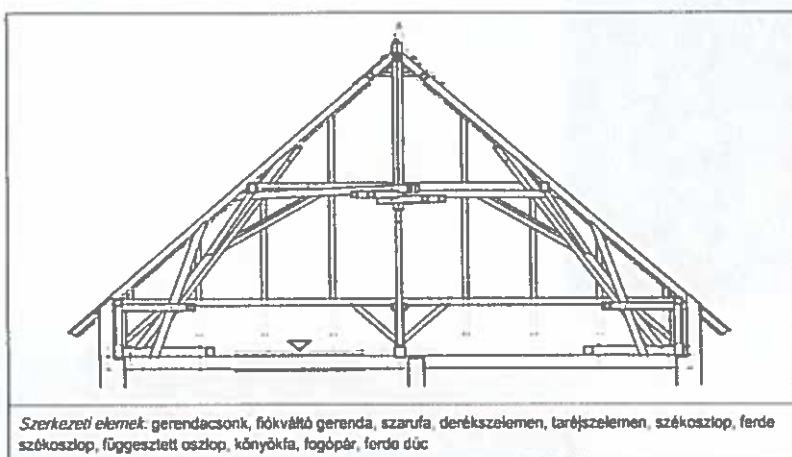

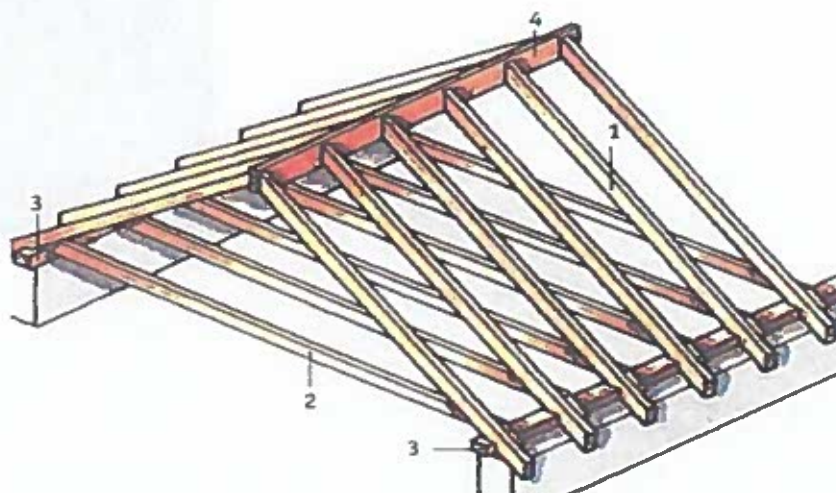
Nagy többségben alkalmazott építészeti vázlatok a mai időkben:

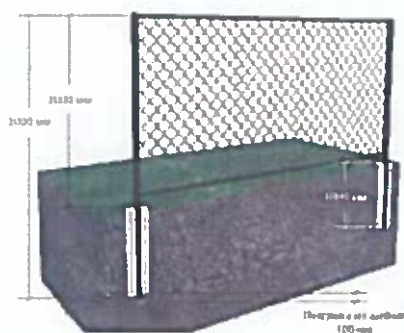
Sátortető

Nyeregtető:

Drótfonatos kerítés:

Tömör kerítés:

6./ Jó példák: sajátos építményfajták, egyéb műszaki berendezések

Nagyház út

Petőfi Sándor út

Május 1. út

Emlékeink:

Szén-kiadó Mónosbélben (1962)

(1907-1911)

Egercsehi kőszénbánya r. t. igazgatói lak.

Egercsehi kőszénbánya r. t. telepe.

Egercsehi kőszénbánya r. t. telepe Mánasbélien.

